

Warszawa, dnia 29.03.2022 r.

SIB/79/2022/MM

Szanowny Pan
Norbert Kaczmarczyk
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Ministrze!

W związku z prowadzonymi przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi konsultacjami projektu zmiany rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać plan biznesowy grupy producentów rolnych, Krajowa Rada Spółdzielcza, po konsultacjach ze Związkami Spółdzielczymi, przesyła uwagi do projektu.

Zaproponowane w projekcie zmiany niniejszego rozporządzenia są potrzebne, lecz w naszej ocenie daleko niewystarczające. W dotychczasowych stanowiskach KRS przekazywała potrzebę dużo większych uproszczeń. Są one niezbędne dla poprawy warunków działania grup producentów rolnych oraz rozpoczęcia procesu tworzenia uznanych organizacji producentów i ich zrzeszeń (w krajach Zachodnich UE są nimi głównie spółdzielnie I i II stopnia zorganizowania gospodarczego). Jest to szczególnie ważne, z uwagi na wskazanie przez Komisję Europejską uznanych OP i ich zrzeszeń jako docelowych form działania rolników na rynku, w szeroko rozumianych sektorach rolnych. Ukierunkowane jest również na te podmioty wsparcie w ramach WPR UE na lata 2023-2027 (na ich tworzenie, wsparcie sektorowe, wsparcie inwestycyjne). Niestety, w Polsce poza sektorem owoców i warzyw, **brak jest uznanych organizacji producentów.**

Znacznym ułatwieniem dla wniesienia praktycznych uwag do ww. projektu zmiany rozporządzenia byłoby dołączenie również projektu zmiany formularza planu biznesowego.

Poniżej prezentujemy potrzebne zmiany w przedmiotowym rozporządzeniu, jak również zmiany w formularzu planu biznesowego GPR i OP, będącego załącznikiem do wniosku o uznanie oraz zmiany w wymogach przy uznawaniu i działania GPR i OP.

Uwagi do projektu zmiany rozporządzenia:

- Uproszczenie zawartości planów biznesowych GPR poprzez ograniczenie koniecznych danych dotyczących gospodarstw członków grupy do takich, które nie mogą zostać zweryfikowane na podstawie danych zawartych w systemach ARiMR. Wymagane obecnie dane historyczne m.in. uprawianego areалу (w tym nr działek rolnych, ich łączna powierzchnia, itd.) czy posiadanych zwierząt (z podaniem ich liczby i gatunków) przed złożeniem wniosku o uznanie, można zweryfikować na poziomie OR ARiMR lub podczas kontroli na miejscu. Dotyczy to również będących w gospodarstwie budynków, budowli, maszyn i środków transportu. Na etapie składania wniosku o uznanie, potwierdzenie w/w

danych winno się odbyć poprzez złożenie „oświadczenia członka o prowadzonej produkcji produktu lub grupy produktów dla których tworzona jest grupa producentów rolnych oraz posiadanych możliwościach wykonywania tej produkcji” – na potwierdzenie czego są otrzymywane płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz kontrola na miejscu dokonywana przez Agencję przed uznaniem GPR. Takie oświadczenie stanowiłoby załącznik do planu biznesowego. Ze składania w/w oświadczeń zwolnieni powinni być członkowie podmiotu, który działa na rynku co najmniej 5 lat i ma powyżej 50 członków (np. spółdzielnie mleczarskie ubiegające się o status uznanej OP, mające zazwyczaj kilkuset członków – w takim przypadku oświadczenie o skupowanej produkcji produktu lub grupy produktów, w ujęciu sumarycznym, składałyby upoważnione osoby - z Zarządu). **Należy podkreślić, że dla realizacji planu biznesowego kluczowe są dane dotyczące wielkości produkcji, zadeklarowane przez członków grupy na kolejne 5 lat realizacji planu biznesowego, nie zaś w/w dane historyczne.**

- Dane dotyczące posiadanych budynków lub budowli, maszyn i środków transportu powinny być wymagane wyłącznie w odniesieniu do grupy producentów rolnych – podanie danych głównych, ogólnych, potwierdzających potencjał grupy (bez konieczności drobiazgowego podawania szczegółów). Bowiern to grupa działa na rynku i stawiane w planie biznesowym cele i działania do realizacji dopasowuje do posiadanych przez grupę możliwości i z prawidłowej realizacji planu jest rozliczana.

Obecne wymagane szczegółowe dane do Planu Biznesowego są bardzo problematyczne do zebrania oraz bardzo trudne do precyzyjnego zapisania na dany dzień, miesiąc sporządzania planu, a w procesie oceny PB powodują niepotrzebne wydłużanie weryfikacji planu oraz brak skupienia się na głównych celach działania GPR. Przez takie wymagania podmioty te nie powstają, a te które powstaną przy tak drobiazgowym podejściu likwidują się, nie mogąc temu sprostać.

Równolegle potrzebne są analogiczne zmiany w zakresie uproszczeń Planu Biznesowego przy uznawaniu organizacji producentów.

Uwagi do warunków tworzenia i działania uznanych OP i GPR:

- **uproszczenie uzyskiwania statusu uznanej OP przez działające spółdzielnie (na podstawie dotychczasowej min. 5-letniej działalności) i nowotworzone OP i GPR - zmniejszenie wymogów, liczby działań i celów przy tworzeniu OP i GPR (ograniczenie ich do wymagań przepisów UE) – potrzebna zmiana w tym zakresie Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dotyczącego warunków udzielania pomocy w ramach działania „Tworzenie grup producentów i organizacji producentów” PROW 2014-2020,**
 - ✓ wprowadzenie wymogu **realizacji dwóch wybranych celów oraz co najmniej jednego działania w ramach danego celu w 5 letnim okresie realizacji Planu Biznesowego organizacji producentów lub grupy producentów rolnych** (odejście od obowiązku realizacji wszystkich 6 celów tworzenia OP i GPR – w przypadku wnioskowania o wsparcie ryczałtowe na tworzenie) oraz odejście od obowiązku corocznej realizacji działań w ramach celów – większość trwałych działań, w szczególności w zakresie inwestycji, wymaga 2-3 letniego przygotowania się a następnie dokonywana jest ich realizacja – to uznana OP lub GPR powinna

decydować czy dane działanie chce realizować corocznie czy przeciwnie, chce się przygotować i wdrożyć dane działanie rozwojowe w wybranym roku 5 letniego Planu Biznesowego wymaganego do otrzymania dotacji na tworzenie). Cele tworzenia uznanych OP lub GPR wskazane w przepisach UE (art. 27 Rozporządzenia PEiR (UE) nr 1305/2013 oraz art. 152 Rozporządzenia PEiR (UE) nr 1308/2013) są jednoznacznie katalogiem celów do wyboru przez uznane OP lub GPR do realizacji, nie zaś obowiązującymi celami do zrealizowania ich wszystkich przez te podmioty. Intencją w/w przepisów UE jest obowiązek realizacji co najmniej jednego spośród wymienionych tam celów,

- ✓ **wprowadzenie obowiązku przeznaczenia co najmniej 40% otrzymanego wsparcia ryczałtowego na tworzenie organizacji producentów lub grupy producentów rolnych na środki trwałe** – celem poprawy trwałości tych podmiotów (dotychczasowe doświadczenia wskazują, że duża część GPR po okresie otrzymywania w/w dotacji likwiduje się),

Uznane OP i ich Zrzeszenia, jako docelowe podmioty działania rolników na rynku – preferowane przez KE we wsparciu w ramach WPR UE 2023-2027 - pozwalają efektywnie wykorzystać istniejący potencjał produkcyjny, handlowy i przetwórczy w sektorach rolnych (status uznanej OP mogłyby uzyskiwać spółdzielnie np. spółdzielnie mleczarskie lub inne spółdzielnie mogłyby być członkiem uznanej OP – członkami OP mogą być osoby fizyczne lub osoby prawne, w tym nie-rolnicy do 20% członków uznanej OP np. spółdzielnie mające możliwości magazynowe, przetwórcze lub usługowe dla rolnictwa. Barierą są jednak wygórowane wymagania i nadmierna biurokracja. **W Polsce uznanych OP niestety brak (poza sektorem owoców i warzyw). Spowoduje to duże straty w rolnictwie i przetwórstwie, w przypadku dalszego braku tych podmiotów.**

Pozostałe potrzebne zmiany przepisów i uproszczenia wykraczające poza w/w rozporządzenia oraz obejmujące projektowane rozwiązania dla uznanych OP i GPR w ramach Planu Strategicznego WPR 2023-2027 dla Polski, KRS przekazała w poprzednich stanowiskach, w tym skierowanym do Pana Ministra stanowisku z dnia 16 marca br.

Z wyrazami szacunku

dr inż. Mieczysław Grodzki

**Prezes Zarządu
Krajowej Rady Spółdzielczej**